

[Aksel Larsen.]

af Krigen og Besættelsen, og derfor skal dette nævnes her. Der er derimod ikke, saa vidt jeg erindrer, nævnt noget om, at Formaalet med Eengangsskatten var at faa afbetalt paa Reguleringskontoen i Nationalbanken, men selv om man ikke har sagt, det var Formaalet, gaar man alligevel aabenbart ud fra, at det er det, eftersom man har givet Lovforslaget en Affattelse, der peger i den Retning.

Da det Beløb, det forelagte Lovforslag kan forventes at indbringe — efter Finansministeriets Beregninger vel smaa 1 000 Millioner eller 1 Milliard, hvis Flertallets Ændringsforslag vedtages —, maa antages at være utilstrækkeligt, saavel hvad angaar at dæmpe op for Inflation, at bringe de ledige Penge under Kontrol, som hvad angaar at redressere Skævhederne i Formuefordelingen, har vi ikke kunnet tilslutte os Udvalgets Flertal, men har sammen med Socialdemokratiet stillet en Række Ændringsforslag, der først og fremmest tilsigter op imod en Fordobling af Provenuet, ikke 1 000 Millioner eller, som jeg maa formode, knap 1 000 Millioner efter Finansministerens og Flertallets Forslag, men op mod 2 000 Mill. Kr. Der kan efter vort Synspunkt ikke være nogen som helst Betænkkelighed ved dette.

Efter Finansministerens egne Beregninger udgør Summen af de ledige Penge mindst 5 Milliarder. Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. V. Buhl i, at den Beregning ligger i Underkanten, at man muligvis skulde forhøje den med 2 Milliarder til 7 Milliarder, men i alt Fald mindst med 1 Milliard til 6 Milliarder. Det drejer sig om Korttidsbinding af ledige Penge gennem Statslaan, og selv om man nu inddrager en Del af de ledige Penge til Statskassen gennem Værnemagerloven, Efterbetaling af Skat, Bøder, Konfiskationer o. s. v., naar man dog ikke ved Gennemførelsen af Flertallets Forslag op paa et Beløb, der blot nærmer sig den Sum af ledige Penge, vi maa regne med her i Landet. Derfor kan man efter vor Mening uden Skade forøge Beløbet til det dobbelte af, hvad Finansministeren nu foreslaar.

Fra mange Sider næres der efter vor Mening overdrevne Forventninger til Lovforslaget med Hensyn til dets Virkninger over for en truende Inflation. Det er i hvert Fald givet, at Eengangsskatten alene kan ikke hindre en Inflation. Hertil vil foruden Eengangsskatten kræves, at man bevarer de bestaaende Restriktioner, ikke mindst over for Priserne, ja, at man eventuelt skrider

til en Udvidelse af Restriktionerne paa dette Omraade. Paa den anden Side er det givet, at jo større man gør Eengangsskatten, des mere vil Presset paa de nødvendige Reguleringer lette.

Formuestigningsafgiftens Satser er efterhaanden blevet reduceret betydeligt. I den Affattelse, der nu foreslaas af Flertallet, begynder Skalaen med 5 pCt. og slutter med 70 pCt. Professorudvalgets begyndte med 25 pCt. og gik op til 90 pCt., ja til 100 pCt. Paa den anden Side vilde Professorudvalget, hvis denne Skala blev godkendt, se bort fra en Formueafgift eller det, som man nu kalder et Stabiliseringslaan. Jeg vilde finde det gunstigt, om man havde kunnet gennemføre Professorudvalgets Tanke, skaffe det tilstrækkelige Provenu alene ved Hjælp af en Formuestigningsafgift; saa kunde man have set bort fra at gaa løs paa selve Formuerne. Men det er jo umuligt, naar man kommer med en saa lav Skala for Formuestigningsafgiften, som man kommer med her, og det er desuden givet, at med den Skala, Flertallet kommer med, og det Provenu, det regner med, opfylder Forslaget heller ikke det Formaal, vi mener det burde have, nemlig at redressere de af Krigen fremkaldte Skævheder i Formuefordelingen her i Landet. Som Forslaget kommer til at se ud, hvis Flertallets Ændringsforslag gennemføres, maa man nærmest sige, at det beskytter de Personer, der har tjent tykt paa Krigen.

Det vil være rigtigt at se paa Baggrunden for hele Forslaget. Det vil være rigtigt at se paa den økonomiske Politik herhjemme, der er ført under og efter Besættelsen, for at faa klart Begreberne med Hensyn til: Hvem er Skyld i, at vi har faaet Tilstande, der i betænkkelig Grad nærmer sig Inflation eller gaar ind paa Inflationens Omraade? Jeg skal gaa nogenlunde kronologisk frem, dels med hvad der er sket under Krigen, dels med hvad der er sket efter Krigen.

Straks efter Krigsudbrudet begyndte Prisstigningerne herhjemme, og de begyndte som Følge af stigende Priser paa Importvarer, men disse Prisstigninger blev ganske vist ofte mangedoblet derigennem, at Skibsrederne og Handelen lagde deres til. Den 19. Oktober 1939 fik de handlende Lov til at gøre, som de hidtil havde gjort, at tage samme procentvise Avance, til Trods for at Priserne steg og Avancen altsaa vilde blive absolut større. I Anledning af denne Udvikling søgte Arbejderne, efter at Prisstigningen var kommet i Gang og belært af de uhyggelige Erfaringer fra Aarene 1914—17, at